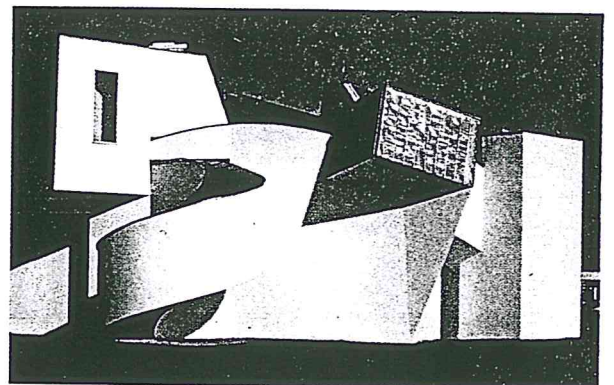
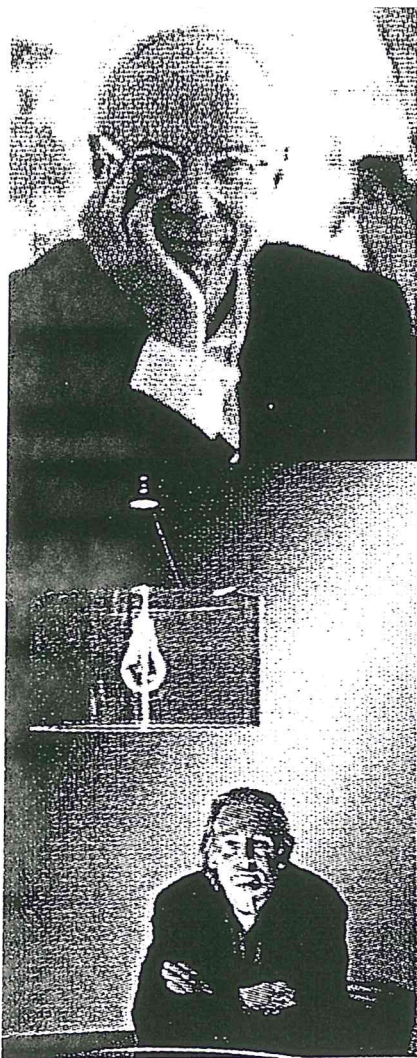

België-Belgique
P.B.
8000 BRUGGE 1-2
3/4674

2 onder 1 huis - Woon
Kruisstraat 17
8980 Poperinge - België

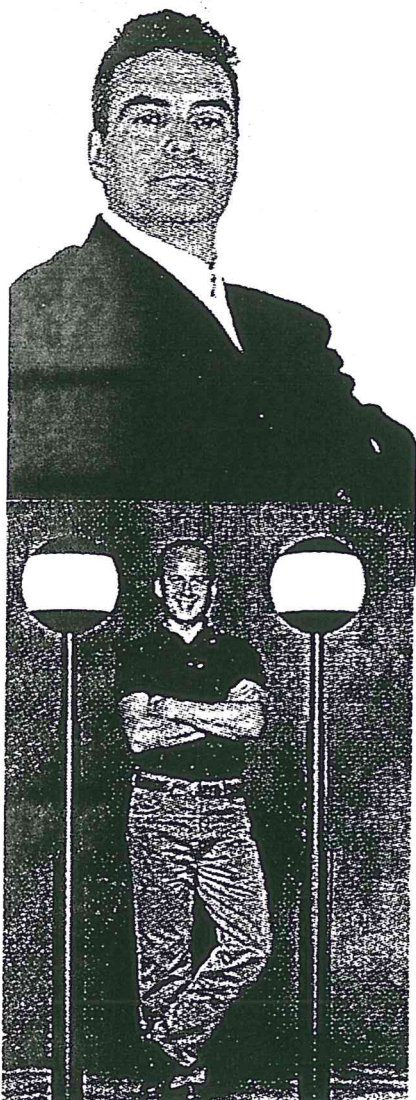
archipel

ROLF FEHLBAUM (CH)

INGO MAURER (D)

DOMINIQUE PERRAULT (F)

ALBERTO ALESSI (I)

ARCHIPEL BULLETIN OKTOBER 1998

Op verzoek van INTERIEUR 98 (de tweejaarlijkse 'place to be' voor iedereen die met interieur en design te maken heeft), heeft ARCHIPEL de vier in Kortrijk georganiseerde voordrachten in het ARCHIPEL kalender ingelast.

INTERIEUR KORTRIJK

VR 16 OKTOBER om 18 u. (professionele dag)

ROLF FEHLBAUM, Directeur VITRA

ZA 17 OKTOBER om 17 u.

INGO MAURER

DO 22 OKTOBER om 17 u.

DOMINIQUE PERRAULT

ZA 24 OKTOBER om 17u.

ALBERTO ALESSI

De eerste drie voordrachtgevers zijn voor ARCHIPEL-leden een hernieuwde kennismaking.

- In de architectuurreis (1994) naar Basel, Weil Am Rein werd het bedrijf VITRA met zijn VITRA-design museum (Frank O. Gehry), zijn conferentiecenter (Tadao Ando) en zijn brandweerkazerne (Zaha Hadid) grondig bezocht.
- **Rolf Fehlbaum** is managing director van Vitra. Het is niet alleen een bedrijfsleider met visie, maar tevens de opdrachtgever en bouwheer van een cultureel architecturaal project waarin o.m. realisaties van Gehry, Siza, Ando, Hadid een verrassende architectuursite tot stand brachten.
Rolf Fehlbaum concipieerde voor INTERIEUR een tentoonstelling waarin hij zijn visie illustreert.
- **Ingo Maurer** was in mei 1996 de zeer welkome gast bij IB Lichtateljee en ARCHIPEL. Zijn voordracht met CD-Rom gaf toen een inzicht in het design-meesterschap van deze kunstenaar die verbeelding omzet in licht. In de expositie 'Licht & Design' tijdens Interieur 98 zal Ingo Maurer zijn nieuwe poëtische papierlampen presenteren die hij in samenwerking met Dagmar Mombach ontwikkelde. De lampenreeks kreeg de naam 'MaMoNouchies' en is een hommage aan Isamu Noguchi en Japan. De lezing van Ingo Maurer is dan ook een belevenis om binnen te treden in de wereld van het lichtontwerp.
- **Dominique Perrault** vond in oktober 1991, in volle mediapolemiek rond de bouw van de Bibliothèque de France de tijd om bij ARCHIPEL ondermeer het concept van dit complex uiteen te zetten. Een bezoek ter plaatse in 1996 tijdens de ARCHIPEL-reis Paris-Lyon, werd de overtreffende demonstratie van de werkbaarheid en het vakmanschap waarmee dit mega-gebouw tot in de kleinste details werd beheerst.
Dominique Perrault zal het in zijn lezing in INTERIEUR vooral hebben over het gebruik van glas in gevels en interieur.
- **Alberto Alessi**. De man achter het gelijknamig toonaangevend bedrijf, is een begrip in de design-wereld. Zijn samenwerking met grensverleggende designers hebben van Alessi een autoriteit gemaakt.
In zijn lezing benadert hij de rol van design in onze samenleving zowel in het verleden, het heden als in de toekomst.

De lezingen zijn enkel toegankelijk voor de bezoekers aan INTERIEUR (inkom 300 BEF).

Trek er dus de nodige tijd voor uit. Naast de geselecteerde designbedrijven zijn er diverse tentoonstellingen opgezet zoals :

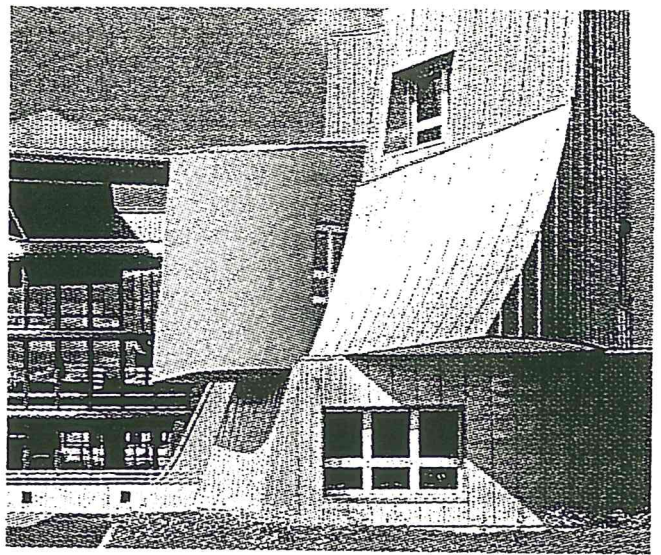
- Street of Young Designers
- Maarten Van Severen
- Rolf Fehlbaum
- Design uit Catalonië

Tentoonstellingsconcept is, zoals in de edities '94 en '96, van de hand van Christian Kieckens.

Reservatie noodzakelijk via bijgevoegd inschrijvingsformulier.

Zo snel mogelijk terug te sturen naar INTERIEUR 98, Groeningestraat 37, 8500 Kortrijk.

De 50 % verminderingskaarten die de leden van huidig werkjaar en vorig werkjaar in bijlage vinden worden vriendelijk aangeboden door de firma's BULO en FORBO-KROMMENIE.

Germano Celant in gesprek met Rolf Fehlbaum

Hoe beoordeelt u de ontwikkeling van uw métier gedurende de laatste veertig jaar, te beginnen met 1957, toen Vitra in contact kwam met Eames, die zich ging toeleggen op het ontwerpen van specifieke voorwerpen. Vandaag kunnen we de hele kringloop overzien : een onvoorstelbare sprong naar de-objectivering en de-materialisering.

"Dat de objecten als het ware zichzelf opheffen of uitschakelen, kan ik maar moeilijk aanvaarden. Dingen behagen me nu eenmaal, en het komt bij mij niet op dat je alleen maar oog zou mogen hebben voor hun 'performantie' en niet voor het object dat de functie mogelijk maakt. Het kan best dat die idee opgeld doet, maar het is evenzeer waar dat voor het Vitra-concern de wereld van de dingen een onmisbare voedingsbodem blijft."

Meent u dat Eames of de designers van de volgende generatie meer aandacht schonken aan de dingen zelf of dat ze veeleer de functie of bijdrage ervan essentieel achtten ?

"Bij Eames geloof ik dat de dingen aanvankelijk het belangrijkste waren. Later verzwakte die belangstelling. Af en toe slaat hij even aan het ontwerpen, maar eigenlijk interesseerden fotografie, films, tentoonstellingen en multimedia hem veel meer. In de jaren vijftig leidde hij samen met George Nelson en Alexander Girard het eerste didactisch multimedia experiment aan een Amerikaanse universiteit, waarbij zelfs parfum als medium werd ingeschakeld. Vaak vraag ik me af of Eames vandaag nog wel meubelen zou ontwerpen. Het lijkt me dat hij wellicht andere dingen leuker zou hebben gevonden. Elke discipline heeft zo haar roemrijke periodes. Voor design is het nu niet de beste tijd."

Hoe zou dat komen ?

"Onze discipline is hecht verbonden met de dingen zelf, en alle objecten waaraan in deze tijd behoefte bestaat, zijn al ontworpen. We blijven nochtans afhankelijk van die dingen, we kunnen er niet los van komen. Misschien zullen er andere disciplines ons terrein komen bezetten, met een rustiger attitude t.a.v. de gedachte van het 'niet-object', omdat de vertegenwoordigers van die richting niet zo dicht op het 'object' zitten als wij."

Denkt u niet dat in navolging van wat er in de wereld van de kunsten omgaat, er ook voor de design nieuwe dingen staan te gebeuren, als de maatschappij door een of ander 'drama' heftig wordt beroerd ?

"Ik ben in hoge mate geïnteresseerd in anonieme design, en in design uit andere delen van de wereld. Andere paden bestaan heus, maar wij zijn iets kwijtgeraakt van het gevoel van noodzakelijkheid, dat nochtans wezenlijk is voor de kwaliteit van design. Je ziet bijvoorbeeld dat design zich vaak heel sterk profileert na een oorlog, als er stringente beperkingen gelden of heel pertinente doelstellingen. Sommige van de fraaiste objecten van deze eeuw werden ontworpen onder de prikkel van zulke randvoorwaarden

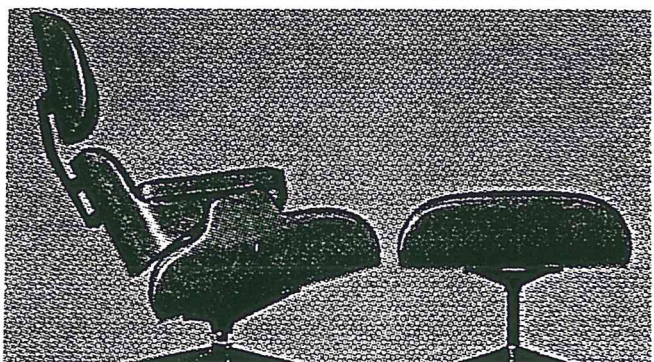
Design is altijd al in verband gebracht met de gedachte aan hervorming. Als het mangelt aan zo'n sociale opdracht, vermindert de aantrekkingskracht van design op de meest getalenteerde ontwerpers. Eigenlijk ben ik ervan overtuigd dat die aantrekkingskracht alleen werkzaam wordt, als we de grenzen van de discipline menen te kunnen en moeten overschrijden. Voor Eames was een stoel een stoel, maar het idee van massaproductie speelde ook duidelijk in zijn hoofd. Vandaag is er iets wat de allures aanneemt van een ware zending, namelijk de zorg om het ecologische evenwicht. Binnen de discipline kunnen we die ecologische bezorgdheid mee de design van een stoel of een tafel laten bepalen. Eigenlijk is dat maar een beperkte bijdrage, iets wat je doet als verantwoordelijke burger. Het kan natuurlijk helpen om bepaalde onderdelen van de design te herdefiniëren, maar om een fundamentele wijziging op gang te trekken is die ecologische bezorgdheid te zwak.

Wat we 'de-materialisering' noemden, zou echt en waarachtig een ecologische oplossing kunnen betekenen. Voorwerpen waarvan grote hoeveelheden bestaan, maar die niet de hele tijd worden gebruikt, zoals auto's, zouden in aantal kunnen worden beperkt. De notie eigendom zou je kunnen herleiden tot een soort van 'verhuring'. Wij als designers kunnen er niet onderuit mooie dingen te blijven ontwerpen, die ook functioneel zijn. We moeten er ons van bewust zijn dat we niets revolutionairs uitbreiden, maar wel dat we de gemeenschap een dienst bewijzen. En in het besef dat elk ding drager is van belangrijke boodschappen, kunnen we proberen zinvolle boodschappen te versturen, die contrasteren met negatieve en autoritaire boodschappen. Op die manier kunnen we de dagelijks ervaren werkelijkheid verrijken."

Denkt u dat de notie van de-materialisering moeilijk te aanvaarden is omdat ze geassocieerd wordt met de gedachte aan de dood ? Want design wordt altijd met het leven in verband gebracht. De dood is nog nooit een thema geweest voor een designer, hoewel de dood een gebied is dat niet in kaart is gebracht en dat toch ook boordevol boodschappen zit. Acht u het mogelijk dat de dood, op een metaforische manier, een weg kan uitstippelen naar een nieuw soort design ?

"In dit vlak zie ik een groot verschil tussen kunst en design: kunst kan vrijelijk elk thema kiezen, zonder zich te bekreunen om gebruiksmogelijkheden. Design, evenwel, heeft altijd af te rekenen met een industriële context en met een commerciële activiteit. Aan de op verkoopbaarheid gerichte design zitten noodgedwongen twee aspecten vast, een sterk en een zwak. Heel relevant is het feit dat de designer meedraait in een zeer actief proces, waarin geappelleerd wordt aan zijn vastberadenheid, concentratie en creativiteit. Het andere aspect pakt negatief uit : blij het ontwerpen zijn alleen factoren in tel die concreet het productieproces beïnvloeden. Op die manier worden er allerlei factoren geëlimineerd. Wat je werk als designer kenmerkt is eigenlijk niet alleen het product dat je maakt, maar ook het maken zelf, de distributie, je medewerkers, je ego, wat je wel en niet aankunt. Ik ben ervan overtuigd dat je op basis van dat alles een soort persoonlijk verhaal schrijft en dat het er verder op aankomt om de lijn van dat verhaal voort te zetten."

Bent u van mening dat er goede redenen zijn voor wat men 'minimalisme' noemt ? Is het een gevolg van de poging om te reduceren binnen de

industrie of het bedrijf, of maakt die reductie deel uit van het gedachtegoed van de designer ?

"Het doet me een beetje denken aan de mode. Daar is er ook altijd een spanning tussen minder en meer, en na de uitbundige jaren tachtig is een reductie dan ook te verwachten. De tijdsgeest is een afspiegeling van de tragere economische groei en de reflectie over de zin van die groei. Als die groei er is, dan vinden we dat fantastisch. Maar als hij ontbreekt, dan vinden we wel argumenten die bewijzen dat groei eigenlijk niet zo positief is. We bedenken altijd wel een theorie die spoort met het tijdsklimaat. Minimalisme is zo'n theorie. Het is een wat moraliserend antwoord op overvloed en excessen, en als moralisme pakt het goed uit in onze cultuur. Omdat zijn strengheid maar schijn is, is minimalisme in wezen een verfinde, veeleisende discipline, die alleen maar kan functioneren met de fijnste materialen, en het moet hebben van verhoudingen en verbanden. Ze moet niet alleen kunnen rekenen op de kostbaarste materialen, maar evenzeer op een optimaal artisaanaat. Het spreekt vanzelf dat dit type van product prijzig uitvalt."

Meent u ook dat een bedrijf niet enkel objecten produceert, maar ook gedragswijzen ontwerpt ?

"Ja, precies, maar ik zou het liever over attitudes hebben. Als we bijvoorbeeld aan onze architectuur denken, dan valt het op dat we van een soort eenheidsgedachte zijn uitgegaan. De Engelse architect Nicholas Grimshaw stelde omstreeks 1980 een 'masterplan' op voor de constructie van stilistisch homogene bouwwerken. Grimshaw komt heel duidelijk in de buurt van Eames op het stuk van technische uitdrukking en expertise. Daarna gebeurde er iets heel belangrijks : het beeldhouwwerk van Oldenburg en Van Bruggen dreef een soort kettingreactie aan. De opstelling van de sculptuur naast het gebouw van Grimshaw sorteerde een kritisch effect ten aanzien van de rationele wereld, waar rond zich voordien nooit problemen voordeden. Het beeldhouwwerk gaf aanleiding tot iets nieuws, zowel conceptueel als praktisch. Het is door Oldenburg dat ik Gehry leerde kennen en door diens werk heb ik begrepen dat de ogenschijnlijke eenheid moest worden doorbroken, want die eenheid gaf vorm aan het traditionele, industriële ideaal van helderheid en hiërarchie waarvoor geen plaats meer was. Als we in een complexe wereld moeten leven, vol tegenstrijdigheden, dan moet de architectuur die ook tot uitdrukking brengen. Vanaf Eames was het programma heel duidelijk, en gedurende jaren stond het niet ter discussie. In de jaren tachtig begonnen we te experimenteren : Pesce, Arad, Mendini en Sottsass kwamen eraan. Ze zochten iets in de design en ook in de architectuur. Hoe kun je de echte bewegingen in onze tijd en onze ruimte tot uitdrukking brengen ? Ik weet echt niet of we daarin geslaagd zijn, maar ik realiseer me wel dat het Vitra-complex in Weil am Rhein meer levenskracht heeft dan een eengemaakt geheel kan hebben. Zonder de tegenstellingen, de bijdragen van markante persoonlijkheden, zou het er heel anders hebben uitgezien, en we merken er hoe de ene op de andere reageerde, we voelen een speciale spanning ontstaan tussen de verschillende gebouwen van Gehry en Ando, Hadid en Siza. Ze doet ons beseffen dat er moet worden gekozen en verkozen."

Naar mijn gevoel is dat voor een bedrijf als het onze van cruciaal belang. Bedrijven zijn de instanties bij uitstek die moeten handelen alsof alles apert duidelijk is. Maar we hebben geantwoord dat we het niet wisten, dat een heleboel aspecten van onze tijd tegenstrijdig zijn. Vitra steunt op fundamentele waarden en op de illustraties van die waarden. Ik denk dat Vitra producten aanbiedt waarin die houding doorschemert. Ik vertrouw erop dat ons streven op drieërlei wijze wordt bevestigd en gewaarborgd : door onze producten, door ons communicatienetwerk en door ons Vitra Design Museum. In die zin klopt het dat Vitra geen stijl, maar een attitude uitademt."

Wat denkt u over de Italiaanse design ? Vindt u dat hij nog productief is of dat hij alleen een historisch belang heeft vanwege vroegere verdiensten ?

"Volgens mij kan er geen sprake meer zijn van 'leadership' op het niveau van de internationale design. Bij de jongere generatie zie ik niemand die Italië laat uitstijgen boven de andere naties. Ik werk samen met het middenveld. De Italianen spelen er een belangrijke rol. Er zijn mensen bij met uitzonderlijke ambachtelijke vaardigheden, en met altijd ook een aanzienlijk gevoel voor historische waarden. Volgens mij is Denis Santachiara uniek. Nergens zie ik iemand van zijn klasse. Zijn werk vertoont een sterke affiniteit met de kunstwereld, het is idiosyncratisch. Daarom geloof ik dat Italië nog altijd een zeer vruchtbare bodem is voor design. Het volstaat om naar Milaan te kijken : het is een buitengewoon platform voor nieuw talent en voor ongemene lui die er hun eigen ding kunnen doen."

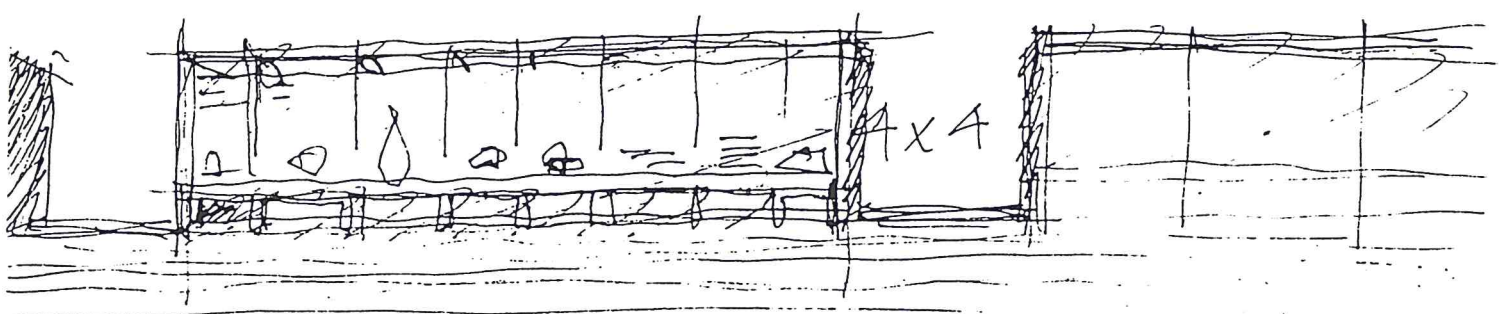
Dit interview verscheen in het tijdschrift INTERNI / april 1997

experts in floor coverings

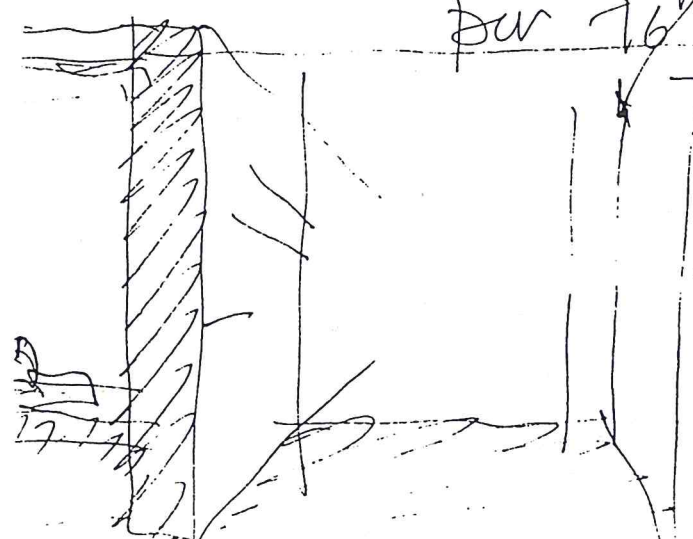
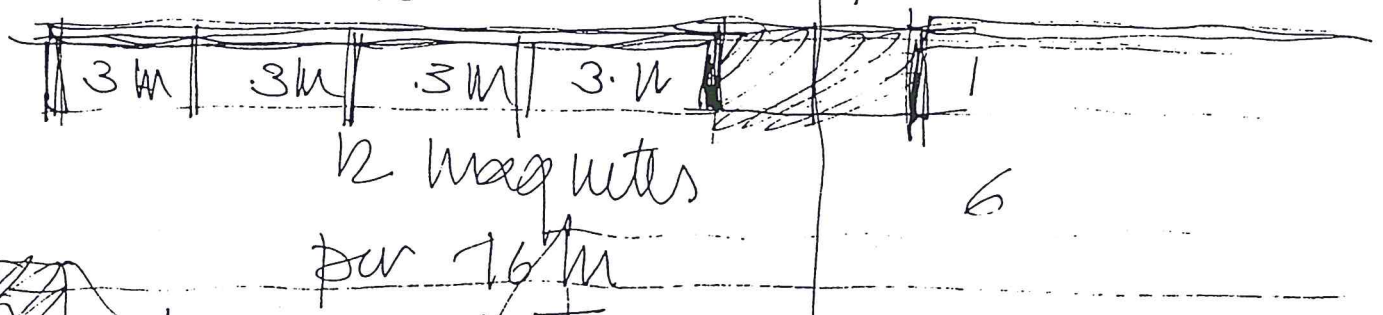
INTERIEUR 9B
→
 volumetrisch
 negatieve van
 9A & 9C

16 4 16

VOLUMES
doorgang
volumes

16 4 16

doorgang kan
lichtkast worden!

INTERIEUR 98 – Conceptnota van architect Christian Kieckens

Het nieuwe voorstel voor de lay-out van Interieur 98 is grotendeels gebaseerd op de verworvenheden van de edities 1994 en 1996.

1. De zone tussen inkom en duplex-gelijklvloers wordt bepaald voor de wereld van media, vakinformatie, pers, e.d.. Hier kunnen alle tijdschriftenstanden, boekenwinkels, catalogoverkoop, enz... hun plaats vinden.
2. De volledige ruimte van de duplex-gelijklvloers is opnieuw gereserveerd als tentoonstellingsruimte en wordt bij deze editie uitgebouwd rond het thema 'Het Licht'. Hierbij worden op een heldere wijze verschillende aspecten van dit thema aan de orde gesteld zoals de evolutie van de verlichtingsarmaturen in de 20ste eeuw, een installatie van en door Ingo Maurer, enz...
3. De ruimte van de duplex-verdieping wordt ingenomen voor de inzendingen van de Internationale Ideeënwedstrijd 'Design for Europe'.
4. Om reden van de uitbreiding van het atrium is de lange straat – 'corso' of 'rambla' – herschikt en bevinden zich alle nevenmanifestaties langsheen deze promenade. In tegenstelling tot de vorige edities zijn ditmaal de poorten als negatieve ruimte uitgewerkt, m.a.w. alle tentoonstellingen worden geplaatst in volumes langsheen de grote promenade waarbij elk een hoogte van 4,00 meter heeft. Elke poort is nu geconcipteerd als intervalruimte van licht, telkens tussen twee tentoonstellingen die in hun totaliteit een grote inhoudelijke en visuele draagkracht geven aan dit 270 meter lang gebeuren.
5. De gehele enfilade aan nevenmanifestaties is als volgt onderverdeeld :
 - 'Street of Young Designers' met accent op het werk van o.a. Droog Design, Konstantin Grcic, Christophe Pillet, Sebastian Bergne,...
 - 'Maarten Van Severen', Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen 1998 en bekroond met de Prijs voor Vormgeving van de Vlaamse Gemeenschap
 - 'Rolf Fehlbaum'
 - Tentoonstelling i.s.m. de eregast van Interieur 98
 - 'Design uit Catalonië' – ADI/FAD-prijzen 1997 i.s.m. het Barcelona Centre de Disseny (BCD)
 - 'Laudatio '98'
 - resultaten van de Leolux-, Weekend Knack- en Elsevier-wedstrijd
 - 'P.I.H. / P.T.I. Kortrijk'
 - voorstellen voor textielontwerpen van jonge student-ontwerpers uit dit instituut

Langs de Rambla worden in halle 4 nog de volgende presentaties voorgesteld :

- 'Museum voor Sierkunst en Vormgeving' - Gent
- 'Sofie Lachaert'
- 'Optimo' Meubelinnovatiecluster vzw
- 'VIZO'
- (Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen)
- '3x Toegepast'
- Provinciale Commissie Kunstambachten Limburg

6. Idem aan de vorige editie wordt bij deze biennale een supplementaire hall op de achteraan gelegen parking geconstrueerd. De aansluiting hiervan gebeurt via halle 5. Op deze wijze wordt de lange straat optimaal benut over de gehele lengte en dit langs beide zijden.

ARCHIPEL KALENDER WERKJAAR 98-99

ZO. 4 OKTOBER 98

ARCHITECTUURTRIP . 'NIEUW NEDERLAND'

deel 1 : TILBURG EN BREDA

werk van o.a. Bentem, Crauwel, Uytengaak, Neutelings, Arets, Geuze, Coenen en Hertzberger.

INTERIEUR KORTRIJK

VR. 16 OKTOBER 98 om 18u.

ROLF FEHLBAUM, directeur VITRA

ZA. 17 OKTOBER 98 om 17u.

INGO MAUER

DO. 22 OKTOBER 98 om 17u.

DOMINIQUE PERRAULT

ZA. 24 OKTOBER 98 om 17u.

ALBERTO ALESSI

reservatie noodzakelijk via formulier in dit bulletin

VR. 13 NOVEMBER 98 om 20u.30

INLEIDING TOT DE ACTUELE ARCHITECTUUR-EVOLUTIE IN PORTUGAL

voordracht door MARC DUBOIS

't Leerhuys . Groeninge 35 te Brugge

VR. 11 DECEMBER 98 om 20u.30

LOUIS KAHN

voordracht door WILLY SERNEELS

't Leerhuys . Groeninge 35 te Brugge

ZA. 30 JANUARI 99 om 20u.30

TUSSEN ZEN EN CHAOS

17u. videofilm 'ARCHIPEL IN JAPAN'

19u. Japans buffet

20u. causerie van Japanreizigers

't Leerhuys . Groeninge 35 te Brugge

VR. 26 FEBRUARI 99 om 20u.30

EUGENE LIBAUT

voordracht over eigen werk

't Leerhuys . Groeninge 35 te Brugge

VR. 19 MAART 99 om 20u.30

MARIE-JOSÉ VAN HEE

voordracht over eigen werk

't Leerhuys . Groeninge 35 te Brugge

VR. 23 APRIL 99 om 20u.30

nog in te vullen

't Leerhuys . Groeninge 35 te Brugge

WO. 12 tot ZO. 16 (MA.17) MEI 99

ARCHIPEL IN PORTUGAL . architectuurreis

(boeken kan nog niet)

vertrek naar keuze : woensdagmorgen of woensdagnamiddag

terugkeer naar keuze : zondagnamiddag of maandagnamiddag

ZA. 19 JUNI 99

TUINENTRIP

Trips en reis : voorbehouden voor ARCHIPEL-leden 1998-99 en hun partner – lidmaatschap 2.200 F (1.100 F stagiairs).

Voordrachten in Brugge : ARCHIPEL-leden gratis, niet-leden 220 F (110 F studenten)

Storten op rekeningnr. 750-9072064-06 van vzw ARCHIPEL, p.a. Doornstraat 330, 8200-Sint-Andries.

Info bij Marc Felix . tel. 059/70.21.80 – privé 059/70.01.58